

PRODUCCIÓ AGROALIMENTÀRIA ECOLÒGICA (PAE)

(Elaborat per Vanesa Duaso, Dinamitzadora de PAE a Tarragona en data 24/05/2013)

Dins del web corporatiu de la Generalitat de Catalunya hi ha un portal temàtic dedicat de forma específica a la producció agroalimentària ecològica.

En aquest portal bilingüe (català – castellà) hi trobareu una sèrie d'apartats: *Informació general* (amb continguts relatius als principis i objectius, a les diferents produccions i a l'etiquetatge i control dels productes ecològics), *Notícies* (recull de premsa i comunicacions actualitzades de forma diària), *Normativa* (consulta de la normativa específica de producció ecològica europea i catalana), *Ajuts específics* (amb les convocatòries d'interès pel sector ecològic), *Tràmits dels operadors* (amb procediments a seguir per les empreses ecològiques davant de determinades situacions), *Publicacions i material de referència* (classificats per la seva temàtica), *Formació* (informació d'interès per persones interessades en formar-se), *Programa de Foment* (projecte interdepartamental de promoció de les produccions i el consum dels aliments ecològics), *Enllaços d'interès* (pàgines de divulgació, formació, experimentació, consum), *Agenda d'activitats* (esdeveniments i convocatòries d'interès com fires, mercats...) i la secció de *l'Observatori PAE* (estadístiques, estudis de qualitat, consum).

L'adreça del portal web és: <http://www.gencat.cat/daam/eco> (en castellà: www.gencat.cat/daam/eco.es)

✿ Concretament, dins de l'apartat de *Publicacions i materials de referència* hi podeu trobar una secció dedicada a **Material Educatiu**:

The screenshot shows the website interface. On the left, a navigation menu has 'Publicacions i materials de referència' circled in red. Below it, a grid of topic buttons is shown, with 'Material educatiu' also circled in red. To the right, there is a 'Destaquem' section with various featured content like 'fotos', 'Baròmetre de percepció i consum', and 'pòsters PAE'.

Publicacions i materials de referència

En aquest apartat hi podeu trobar un recull de diferents publicacions relacionades amb la producció ecològica, tant d'origen propi com aliè.
En alguns casos, i donada la manca crònica d'informació disponible, hem cregut interessant oferir algun document no disponible en català o castellà.
La selecció de documents són tant de tipus divulgatiu com tècnic, relacionats amb la següent temàtica:

Produccions agrícoles	Produccions ramaderes	Elaboració d'aliments
Divulgació general	Consum	Qualitat
Polítiques	Comerç	Material educatiu
Vídeos	Fotografies	

Destaquem

- fotos** Galeries de fotografies del sector ecològic català
- Baròmetre de percepció i consum** 2012 Baròmetre de consum ecològic. Baròmetre de Percepció i Consum dels Aliments Ecològics
- pòsters PAE** Vols un pòster? Pòsters gratis relacionats amb l'alimentació ecològica
- Llavors i planter**

Material 1:

A taula! Manual per a la introducció d'aliments ecològics i de proximitat a les escoles

El llibre "A taula! Manual per a la introducció dels aliments ecològics i de proximitat a les escoles" és una publicació que té per objectiu ajudar a totes aquelles famílies, mestres i altres persones interessades en introduir els aliments ecològics i de proximitat als àpats dels centres educatius.

Aquesta guia, que suposa la materialització d'una de les actuacions del *Pla d'Acció per a l'alimentació i l'agricultura ecològiques 2008-2012*, ha estat publicada per la Generalitat de Catalunya en col·laboració amb la Taula de Treball d'Alimentació Escolar Ecològica, que és qui n'ha elaborat els continguts, i L'Era, Espai de Recursos Agroecològics, que ha tirat endavant la coordinació d'aquest projecte.

A continuació podeu descarregar, en format PDF, aquest manual:

En el següent link us podeu descarregar aquest manual en pdf:

[→ **A taula! Manual per a la introducció d'aliments ecològics i de proximitat a les escoles**](#)

Material 2:

Maleta pedagògica per a l'Educació Primària i l'ESO "De l'hort a casa"

La maleta pedagògica *De l'hort a casa* consisteix en un recull de materials didàctics adreçats a l'alumnat i al professorat de primària i secundària de Catalunya que es presenta dins d'una caixa de cartró il·lustrada com si fos una caixa de fusta amb fruita i verdura.

Objectius:

- Conèixer els principis fonamentals de l'agricultura ecològica basats en el funcionament dels ecosistemes naturals.
- Donar a conèixer les tècniques pròpies de l'agricultura ecològica sabent triar els cultius i les rotacions que millor s'adaptin al tipus de sòl i al clima.
- Apreciar la qualitat i les propietats nutritives dels productes procedents de l'hort ecològic.
- Aprendre a valorar la biodiversitat.
- Investigar i descobrir la incidència de la nostra manera de viure en els problemes mediambientals. Reflexionar i mostrar una actitud crítica davant d'aquest fet i buscar alternatives.
- Desenvolupar el sentit de la responsabilitat i el compromís amb la gestió de l'hort.
- Adquirir l'autonomia necessària per muntar un hort a casa.
- Recuperar i conservar el coneixement de la cultura de pagès.

Com puc demanar-la?

Tots els col·legis i instituts que vulguin disposar de la Maleta pedagògica la poden sol·licitar en préstec al seu [Centre de Recursos Pedagògics](#) de referència

En el cas de que algun altre organisme o institució catalana tingui interès en demanar en préstec la Maleta, podeu enviar-nos un email sol·licitant-la (eco.dar@gencat.cat)

Si voleu més informació, en el següent enllaç podeu descarregar la Guia per al professorat de la Maleta pedagògica.

[→ **Guia per al professorat de la maleta pedagògica "De l'hort a casa"**](#)

Material 3:

Àlbum il·lustrat infantil "Què és l'agricultura ecològica?"

Aquesta publicació, que s'ha fet en format d'àlbum il·lustrat, pretén donar a conèixer l'agricultura ecològica entre els nens i nenes de primària, proporcionant al mateix temps una eina atractiva als seus educadors, per la qual cosa ha estat distribuïda a totes les escoles de primària de Catalunya.

L'objectiu d'aquest àlbum és ajudar a la conscienciació i educació de la població infantil, productors i consumidors del futur, amb l'esperança que contribueixin a la protecció i conservació del medi ambient i la salut.

A continuació podeu descarregar, en format PDF, aquest àlbum:

→ [Què és l'agricultura ecològica?](#)

Podeu [comprar-lo](#) accedint a la pàgina de compra en línia de la Llibreria de la Generalitat de Catalunya.

<http://llibreria.gencat.cat/search.php?textLliure=agricultura+ecol%C3%B2gica&osCsid=rc6l2hg8so15mccv1mdt5cg786>

Material 4:

Pensem el que mengem?

El Consell Comarcal de l'Urgell ha editat el manual "Pensem en el que mengem?", del projecte "Menjadors Escolars Ecològics", desenvolupat dins del seu programa d'assessorament i foment de l'agricultura ecològica i local.

El manual inclou informació sobre el sistema alimentari actual i els seus efectes, així com algunes de les raons de la importància de fomentar una agricultura i els seus sistemes productius amb criteris sostenibles, tant per al medi ambient com per a la nostra salut.

A continuació pot descarregar-se aquest document, en format pdf, des de l'espai web del Servei Educatiu de l'Urgell.

→ [Pensem el que mengem?](#)

Material 5:

L'Hort escolar - Guia pràctica d'horticultura ecològica

Aquest llibre, de Joan Solé i Hilda Weissmann, va ser publicat l'any 2006 pel Sector de Serveis Urbans i Medi Ambient de l'Ajuntament de Barcelona per donar eines pràctiques a tots els docents que estan desenvolupant iniciatives d'horticultura ecològica a les escoles. Així, es parla dels aspectes a tenir en compte a l'hora d'instal·lar l'hort, d'escollir les eines i estris per treballar-hi, sobre la terra, el compost, les plantes i la seva salut i sobre l'organització de la plantació. Així mateix, es proposa tot un seguit d'activitats pedagògiques per tal d'integrar l'hort a l'aula i al laboratori.

A continuació podeu descarregar, en format pdf, aquesta guia

→ [L'Hort escolar - Guia pràctica d'horticultura ecològica](#)

Material 6:

Exposició escolar itinerant "Què són els aliments ecològics?"

L'exposició itinerant **Què són els aliments ecològics** és un material que explica què és la producció ecològica d'aliments d'una manera atractiva i didàctica. Està formada per 6 plafons explicatius, una taula de joc i un llibre de receptes.

Amb aquesta exposició, el Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural ofereix una eina al professorat per treballar amb els alumnes les característiques de la producció ecològica dels aliments i sensibilitzar-los dels beneficis de produir i consumir productes ecològics.

A qui es dirigeix?

El material s'adreça als centres d'ensenyament d'educació primària de Catalunya.

Un dels jocs (el joc dels imants) està dirigit al cicle inicial i l'altre (el joc de la producció ecològica d'aliments), s'adreça als cicles mitjà i superior.

Si voleu més informació, a continuació podeu descarregar la Guia per al professorat de l'exposició itinerant.

→ [Guia per al professorat de l'exposició escolar itinerant "Què són els aliments ecològics?"](#)

Els 6 plafons que componen la exposició són els següents, els quals també us podreu descarregar en pdf:

[Plafó 1: Què és la producció ecològica dels aliments?](#)

[Plafó 2: Què és l'agricultura ecològica?](#)

[Plafó 3: Què és la ramaderia ecològica?](#)

[Plafó 4: Què són els aliments ecològics elaborats?](#)

[Plafó 5: Com sabem si un producte és ecològic?](#)

[Plafó 6: On podem trobar els aliments ecològics?](#)

Material 7:

Hort i jardí escolar

Dins del portal de la Generalitat, en l'apartat de Medi Ambient, hi trobem una secció dedicada a Educació i sostenibilitat que disposa d'una sèrie d'informacions i continguts relatius als horts i jardins escolars.

→ Hort i jardí escolar

- Dintre d'aquest apartat podeu trobar: [L'hort, un espai educatiu i de relació](#); [Què és l'agricultura ecològica?](#); [On i com fer l'hort](#); [Eines, estris, aparells i maquinària per treballar l'hort i el jardí](#); [La terra i la fertilitat](#); [Les plantes i el seu cultiu](#); [Organització dels conreus](#); [L'hort mes a mes](#); [El viver](#); [La salut de l'hort i el jardí](#); i el [Glossari](#)

Material 8:

Curs hort urbà ecològic

L'Àrea de Govern de Medi Ambient i Mobilitat de l'Ajuntament de Madrid, ha editat en format digital un interessant manual sobre hort urbà ecològic que aporta informació útil sobre com dissenyar un hort urbà, la seva cura i manteniment seguint les normes de l'agricultura ecològica.

L'índex del contingut d'aquest manual és el següent:

1. L'hort urbà
2. Les necessitats de les hortalisses
3. Disseny de l'hort urbà
4. Preparació del sòl i fertilització
5. Sembra i Planificació
6. Altres tasques de manteniment
7. Descripció dels principals cultius

8. Plagues i Malalties
9. Tasques a l'hort al llarg de l'any
10. Bibliografia i enllaços web d'interès

→ [Hort urbà ecològic](#)

Al mateix apartat Publicacions i materials de referència dintre de Divulgació general trobareu una presentació sobre els aliments ecològics així com un guió explicatiu de cada diapositiva. És un material que podeu utilitzar en cas que vulgueu fer una xerrada. També trobareu un recull de consells en cas de voler posar en marxa un hort ecològic.

Material 9:

Presentació: "Els aliments ecològics"

Aquesta presentació ha estat elaborada per a poder explicar què són els aliments ecològics i quines les seves virtuts. En la seva elaboració han participat tots els departaments de la Generalitat de Catalunya que participen en el *Pla d'Acció per a l'alimentació i l'agricultura ecològiques 2008-2012*, ha elaborat aquesta presentació amb l'objectiu d'oferir un material complet i rigorós a totes aquelles organitzacions i entitats que vulguin fer una xerrada sobre els aliments ecològics.

Per tal d'ajudar-vos a preparar-la, també s'adjunta un guió explicatiu de cadascuna de les diapositives.

A continuació podeu descarregar-vos la presentació, en format PowerPoint, així com el guió, en format pdf:

→ [Presentació: "Els aliments ecològics"](#)

→ [Guió de la presentació "Els aliments ecològics"](#)

Material 10:

Com fer un hort ecològic – amb consells i dites de la gent gran de l'Urgell

Recull de consells i dites de la gent gran de la comarca de l'Urgell fruit de la tasca d'un nombrós grup de persones que amb el seu saber i la seva dedicació han ajudat a elaborar quelcom més que un compendi sobre horticultura ecològica. El llibre combina els millors consells tècnics sobre el maneig ecològic de l'hort, acompanyats amb el saber recollit de les nostres persones grans. S'han volgut recuperar també els mètodes de conservació que s'utilitzaven quan l'hort s'oferia generós i, també, les dites tradicionals que tanta raó tenien i que formen part de la nostra llengua i cultura.

Aquest llibre, editat al 2011 pel Consell Comarcal de l'Urgell, ha estat elaborat per Teresa Fuentes, Pau Solé, Laia Viñas i Olga Rodríguez.

Podeu descarregar-vos el llibre en format pdf:

→ [Com fer un hort ecològic – amb consells i dites de la gent gran de l'Urgell](#)

Al mateix apartat Publicacions i materials de referència dintre de Comerç trobareu una fitxa tècnica sobre els Menjadors Escolars Ecològics.

Material 11:

Menjadors escolars ecològics

Aquesta fitxa tècnica, l'autora de la qual és l'Alba Gros, amb el suport de la Taula de Treball d'Alimentació Escolar Ecològica; explica els principals aspectes que han de tenir en compte els productors que vulguin comercialitzar els seus productes ecològics en els menjadors escolars. Així, per una banda, es comenten les avantatges i les dificultats detectades, s'expliquen els diferents tipus de menjadors existents i es valora quines mides i qualitats dels productes són més adequades per introduir-los en els menjadors, entre d'altres. Per altra banda, es presenten diverses experiències d'introducció d'aliments ecològics a Catalunya que, de ben segur, serviran d'exemple per a altres productors interessants en aquest tipus de comercialització d'aliments ecològics.

→ [Fitxa Menjadors Escolars Ecològics](#)

Al mateix apartat Publicacions i materials de referència dintre de Material multimèdia trobareu vídeos explicatius del què és l'agricultura ecològica.

Material 12:

Vídeo "La producció agroalimentària ecològica"

La producció agroalimentària ecològica

La producció agroalimentària ecològica és un sistema de gestió agrícola i producció d'aliments que combina les millors pràctiques ambientals, un elevat nivell de biodiversitat, la preservació de recursos naturals, l'aplicació de normes exigents de benestar animal i una producció conforme a les preferències d'un nombre creixent de consumidors interessats en productes obtinguts a partir de substàncies i mètodes naturals.

Aquest vídeo s'ha elaborat l'any **2011** amb l'objectiu d'explicar quins són els **principis** de la producció agroalimentària ecològica i les **bases** d'aquest sistema de producció. També constitueix un document on es pot comprovar quin és l'**estat actual** de les produccions i el **consum** dels aliments ecològics a Catalunya.

El Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural, amb l'elaboració i divulgació d'aquest vídeo, pretén impulsar les produccions agroalimentàries ecològiques, tant per l'excel·lència dels productes que se

n'obtenen com pels beneficis socials i ambientals que aporta.

→ [La producció agroalimentària ecològica](#)

Material 13:

Vídeo sobre l'agricultura ecològica del programa Quèquicom

El programa de Televisió de Catalunya Quèquicom va emetre, el passat 11 d'abril pel Canal 33, un capítol dedicat a l'agricultura ecològica.

Quèquicom és un programa que té per objectiu divulgar la ciència, la natura i la tecnologia d'una manera amena, clara i rigorosa. En aquest capítol s'explica com l'agricultura ecològica capgira el funcionament de l'agricultura convencional: se serveix d'invertebrats per lluitar contra les plagues, fa servir les males herbes de manera profitosa i té cura de tot l'ecosistema subterrani enlloc de veure'l només com un suport inert per a les plantes.

→ [Programa Quèquicom](#)

Material 14:

Debat: Aliments ecològics, sí o no?

El 7 de març de 2013 a RTVE La 2 dins el programa "Para Todos La 2" es va emetre el Debat: Aliments ecològics, sí o no?

En el col·loqui van participar **José Miguel Mulet**, professor de Química de la Universitat Politècnica de València i investigador de l'Institut de Biologia Molecular i Cel·lular de Plantes, del CSIC, **Isidre Martínez**, responsable de producció agrària ecològica de la Generalitat de Catalunya, **Joan Picazos**, director general de Biocop, una empresa que produeix i distribueix aliments ecològics, i **Esther Vivas**, investigadora de polítiques agrícoles i alimentàries, i autora del llibre "Del camp al plat".

Vegeu-lo en el següent enllaç a TV2 a la carta

→ **Debat: Aliments ecològics, si o no?**

Material 15:

Per què l'agroecologia és la solució a la fam i a la inseguretat alimentària?

En aquest vídeo Miguel Altieri (professor d'Agroecologia a la Universitat de Califòrnia, Berkeley i autor d'Agroecologia: La ciència de l'Agricultura Sostenible) comparteix els seus punts de vista en una conferència sobre Agroecologia co-organitzada pel Transnational Institute (TNI), l'Institut d'Estudis Socials (ISS), i el Real Economics Group a la Universitat d'Amsterdam (desembre de 2011).

Visualitzar el vídeo en el següent enllaç a YouTube:

→ **Per què l'agroecologia és la solució a la fam i a la inseguretat alimentària?**

Material 16:

Documental "Què mengem?"

Què mengem amb el que mengem? És segur el que arriba a la nostra taula? Quina quantitat de productes químics, metalls pesants, antibiòtics o additius que podrien ser perjudicials per a la salut ingerim amb la nostra dieta?

Vivim en una de les societats amb més abundància d'aliments i amb més garanties sanitàries. Mai com ara el menjar havia estat sotmès a controls tan rigorosos, i a Europa és gairebé impossible que consumim un aliment que sobrepassi els límits segurs d'un tòxic. Però els científics alerten dels perills de l'efecte acumulatiu d'aquests tòxics que ingerim amb la dieta al llarg de la nostra vida.

→ **Què mengem?**

Dins del web del Departament de Territori i Sostenibilitat hi ha un portal temàtic dedicat de forma específica a l'alimentació i als horts escolars.

Aquest portal proporciona recursos educatius dirigits a fomentar hàbits d'alimentació saludables i a promocionar el consum dels productes de temporada, de producció local i els provinents de l'agricultura ecològica, entre altres.

L'adreça del portal web és: <http://www20.gencat.cat/portal/site/territori>

Material 17: Fundació Futur

Projecte menjadors escolars saludables (MES)

Programa de la Fundació Futur que incorpora conceptes innovadors a la gestió dels menjadors escolars, com ara la qualitat dels aliments, la sostenibilitat, la importància de l'acte de menjar i la justícia social.

Projecte de la Fundació Futur: una fundació privada que basa la seva activitat en:

1. La contractació, formació i reinserció laboral de persones en situació d'exclusió.
2. L'ús, venda i promoció del comerç just.
3. La recerca de la sostenibilitat social, econòmica i ambiental.

Un dels projectes que treballa la fundació és el "Projecte menjadors escolars saludables". Aquest projecte es va iniciar el novembre del 2005 amb l'objectiu d'aplicar criteris de sostenibilitat social i ambiental als menjadors escolars. El projecte està format per 4 eixos:

- Eix alimentari: sabor, natura, qualitat i salut.
- Eix ambiental: sostenibilitat, reducció, reciclatge, reutilització, residus, productes de neteja i compostatge.
- Eix social: consum responsable, comerç just, justícia social i diversitat cultural.
- Eix educatiu: educació alimentària i per al consum, autonomia, socialització.

→ [Projecte menjadors escolars saludables \(MES\) Web](#)

→ [Projecte menjadors escolars saludables \(MES\) Document](#)

Material 18: Recull de recursos sobre alimentació

En aquest enllaç trobareu un recull de recursos de naturalesa i format divers sobre alimentació i salut, classificats en bàsics i d'aprofundiment, elaborat pel Centre de Recursos Barcelona sostenible en 2005.

→ [Recull de recursos sobre alimentació](#)

Material 19: Per què ens engreixem?

En aquest enllaç trobareu un joc d'educació nutricional per a nens entre 13 i 17 anys, per conèixer la importància d'adoptar uns estils de vida saludables a l'hora de prevenir l'augment de pes.

→ [Per què ens engreixem](#)

Material 20: El mocador dels aliments

En aquest enllaç trobareu un joc d'educació nutricional per a nens entre 9 i 12 anys, per conèixer els grups d'aliments i quins estan inclosos en cada grup.

→ [El mocador dels aliments](#)

Material 21: La cuca, el cuc verd

En aquest enllaç trobareu un conte per a cicle inicial que explica la història d'un cuc verd que experimenta els desavantatges inherents a la ingesta d'enciams no saludables.

→ [La cuca, el cuc verd](#)

Material 22: Tasta'm

Portal educatiu que ofereix a la comunitat educativa un programa obert sobre alimentació saludable, basat en un model de salut que inclou la interacció d'aspectes físics, mentals, socials i ambientals.

Projecte educatiu interdisciplinari amb una visió global de les causes i factors que intervenen –a més dels nutricionals– en els trastorns de conducta alimentària, per tal de prevenir-los des de les primeres edats de manera integrada i no de forma segmentada.

Adreçat a educadors, mestres, infants de 6 a 12 anys i les seves famílies.

Conté activitats amb un enfocament socioafectiu per als infants. Ofereix informació temàtica sobre alimentació, emocions, valors, competències bàsiques, Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC); l'avaluació reguladora dels aprenentatges; orientacions didàctiques i recursos amb enllaços, per als educadors, mestres i famílies.

→ [Tasta'm!](#)

Material 23: Guia “l'alimentació saludable a l'etapa escolar”

La guia pretén facilitar als centres educatius i a les famílies eines per revisar acuradament les planificacions alimentàries i alhora promoure entre la població en edat escolar hàbits alimentaris saludables.

GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENTS D'EDUCACIÓ I SALUT. Barcelona: Servei de Difusió i de Publicacions, 2005. 36 pàgines.

Aquesta guia pretén ser un recurs útil per a ajudar els centres educatius i les famílies a planificar millor els menús dels infants i joves en edat escolar i, alhora, promoure hàbits alimentaris saludables. A la guia, s'hi poden trobar els apartats següents:

- Introducció.
- L'alimentació saludable (recomanacions alimentàries, complementació diària dels diferents àpats i conceptes clau en l'alimentació dels escolars).
- Objectius i funcions del menjador escolar.
- Què cal tenir en compte per elaborar una programació de menús al menjador escolar (Estructura i configuració de l'àpat, grups d'aliments, varietat de colors, textures, temperatura, tècniques culinàries, freqüència de consum d'aliments i tècniques culinàries recomanades en la programació dels menús escolars, valoració quantitativa de les racions, consideracions per als més petits).
- Recomanacions per millorar la qualitat de les programacions (exemples de programació de menús, adaptacions del menú base)
- L'esplai del menjador: una eina per desenvolupar hàbits saludables.
- Bibliografia comentada.
- Algunes adreces d'interès.

→ [Guia "L'alimentació saludable a l'etapa escolar"](#)

Material 24: “5 al dia”

Campanya per conèixer, d'una manera pràctica i divertida, les fruites i hortalisses i influir en l'adquisició d'hàbits alimentaris saludables.

La Campanya “5 al dia” es va iniciar l'any 1998 a iniciativa de la direcció de Mercabarna i l'Associació Gremial d'Empresaris Majoristes de Fruites i Hortalisses de Barcelona i Província (AGEM), amb l'objectiu de promoure el consum de fruita i hortalisses entre els infants, les seves famílies i les escoles que els formen. *pràctica i divertida, les fruites i hortalisses i influir en l'adquisició d'h*

L'eix central de la Campanya és la visita a les instal·lacions de Mercabarna. Juntament amb aquesta activitat, se'n desenvolupen dues més que es complementen: un treball a l'escola previ a la visita i un treball a l'escola posterior a la visita. *ortalisse*

seves famílies i les escoles que els formen.

La Campanya “5 al dia” disposa d'una pàgina web adreçada a nens i nenes, pares, professors i professionals del sector hortofruíctícola. El web conté fitxes de fruites i hortalisses, informació sobre les racions recomanades, jocs, concursos, enllaços, entre altres.

→ ["5 al dia"](#)

Material 25: Fem ciències a l'hort. El bloc d'activitats

Recull d'activitats elaborades pel professorat, amb indicació del cicle en què s'han de dur a terme i els altres cicles als quals es poden adaptar. Programades com a miniunitats didàctiques que contenen activitats de tipus divers. S'ha utilitzat la taula d'indicadors competencials facilitada pel CESIRE-CEDEC, que permet analitzar-les des del punt de vista de la competència científica.

→ [Fem ciències a l'hort. El bloc d'activitats](#)

Material 26: El huerto escolar ecológico

Document que presenta la construcció de l'hort escolar com a punt de partida per a l'educació ambiental i l'exploració i implantació d'estratègies docents innovadores a l'escola.

RIPOLL CATALÀ, V. El huerto escolar ecológico. Pdf de 19 pàgines

Sumari de continguts:

- 1.1. Título del proyecto
- 1.2. Planteamiento y justificación: antecedentes y circunstancias en que se inscribe, adecuación y oportunidad de la experiencia
- 1.3. Objetivos que se pretenden
- 1.4. Plan, metodología y organización del trabajo
- 1.5. Las actividades en el huerto ecológico escolar
- 1.6. Criterios para valorar los resultados o proceso de evaluación previsto
- 1.7. Bibliografía utilizada para realizar el proyecto

→ [El huerto escolar ecológico](#)

Material 27: Possibles activitats educatives i treball curricular a l'hort

Document que enumera diverses activitats relatives al sòl, les plantes i l'entorn que es poden treballar a l'hort, classificades curricularment.

→ [Possibles activitats educatives i treball curricular a l'hort](#)

Material 28: Can Cadena

Recurs adreçat a educació infantil, parvulari i educació primària (cicle inicial) amb material didàctic vinculat a la masia Can Cadena, transformada actualment en un hort urbà amb setze parcel·les, on s'organitzen visites guiades per a escolars als horts conreats amb tècniques ecològiques i als corrals dels animals domèstics. (Oberta la públic els caps de setmana).

→ [Can Cadena](#)

Material 29: Biodiver

Pàgina web de la Fundación Biodiversidad. Disposa d'una secció de jocs per a nens i per a joves on practicar els coneixements sobre biodiversitat, una d'informació i una amb enllaços interessants. (En castellà)

→ [Biodiver](#)

Dins del web de l'Agència Catalana de Seguretat Alimentària podeu trobar la següent informació.

Aquest portal proporciona recursos educatius dirigits a fomentar hàbits d'alimentació saludables i a promocionar el consum dels productes de temporada, de producció local i els provinents de l'agricultura ecològica, entre altres.

L'adreça del portal web és: <http://www20.gencat.cat/portal/site/salut>

Material 30: De què ens informa l'etiqueta dels aliments?

→ [Identificació etiqueta aliments](#)

Material 31: Menús escolars: Recomanacions per millorar la qualitat de les programacions de menús a l'escola

→ [Programacions menú escolar](#)

Material 32: Piràmide alimentació saludable

→ [Piràmide alimentària](#)

Material 33: Pla de Consum de Fruita

El Pla de Consum de Fruita a les escoles és una iniciativa de la Unió Europea que es fa efectiva mitjançant una acció coordinada del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural, el de Salut i el d'Ensenyament, de la Generalitat de Catalunya. Per donar suport al subministrament de fruita, és necessari que els centres educatius realitzin activitats de caràcter didàctic o lúdic, relacionades amb l'agricultura, l'alimentació i la salut. Per facilitar aquesta tasca, amb la segona onada de distribució de fruita a les escoles pel present curs, a partir del proper mes d'abril de 2013, el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural ha sol·licitat a la Fundació Thao una proposta d'activitats per reforçar la campanya.

→ [Dossier Pla de consum de fruita a les escoles](#)

→ [Joc de Papiroflexia](#)

Material 34: Joc interactiu de la fruita

→ <http://www.gencat.cat/alimentacio/fruitaescolar/joc/macedonia.html>

Material 35: Recomanacions per a l'alimentació en la primera infància (0-3 anys)

→ [Alimentació 0-3 anys](#)

Material 36: L'alimentació saludable en l'etapa escolar

En aquest enllaç trobareu recomanacions sobre l'alimentació en l'etapa escolar.

→ [Alimentació etapa escolar](#)

Material 37:

→ [L'alimentació equilibrada](#)

Dins del web del CCPAE podeu trobar la següent informació en relació a la certificació dels aliments ecològics.

Aquest portal proporciona recursos per identificar i promocionar els aliments / productors ecològics, entre altres.

L'adreça del portal web és: <http://www.ccpae.org/>

Material 38: Identificació dels aliments ecològics

Tríptic on s'identifica correctament un aliment ecològic certificat, en qualsevol punt de la cadena alimentària, des del productor fins al consumidor, passant per tots els intermediaris.

→ [Identificació dels aliments ecològics](#)

Material 39: 'La Guia' de consum responsable d'aliments

Aquesta guia realitzada per l'Organització de Consumidors i Usuaris de Catalunya (IOUCUC), amb el suport de l'Agència de Residus de Catalunya, l'Agència Catalana de Consum i l'Ajuntament de Barcelona, vol donar a conèixer a les persones consumidores tots aquells aspectes del món de l'alimentació que poden facilitar un consum responsable i obtenir una alimentació sana, ecològica i conscient.

Hi apareixen molts conceptes a tenir en compte: etiquetatge, normativa, seguretat alimentària, venda a granel, productes de proximitat i de la terra, aliments de temporada, agricultura i ramaderia ecològica, comerç just, etc.

Trobaràs d'una manera pràctica, visual i entenedora com comprar aliments saludables de forma segura. Coneixeràs els beneficis dels aliments frescos i ecològics, i a més, es donen consells per prevenir els residus en el consum d'aliments i begudes, com és el cas de la venda a granel o el coneixement més exhaustiu dels envasos i l'etiquetatge.

→ [consum responsable d'aliments](#)

Material 40: Guia d'operadors ecològics.

És una eina que el CCPAE posa a disposició del professional i del consumidor amb tota la relació d'operadors ecològics certificats de Catalunya.

→ [Guia Directori](#)

Dins del web de la Comissió Europea hi ha un portal temàtic dedicat de forma específica a la producció agroalimentària ecològica.

Aquest portal proporciona informació de com l'agricultura ecològica contribueix a la protecció dels nostres recursos naturals, la [biodiversitat](#), el [benestar dels animals](#) i com ajuda en el [desenvolupament de les zones rurals](#).

L'adreça del portal web és: http://ec.europa.eu/agriculture/organic/home_es

A l'apartat *Material de marketing* trobareu material que es pot imprimir que informa sobre l'agricultura ecològica i els seus beneficis per a la UE.

Material 41: Material de marketing

→ **Material de marketing**

Material 42: Llibre d'activitats sobre PAE

→ **Llibre d'activitats per a nens**

Material 43: Un còmic sobre l'agricultura ecològica:

→ **Las aventuras de Julia y Steve_Comic**

Dins del web Ecomenjadors hi ha un portal temàtic dedicat de forma específica als aliments ecològics.

Aquest portal proporciona a mestres i educadors/es de menjador activitats per realitzar a l'aula i a l'espai de menjadors. Promou la realització d'iniciatives comunitàries que fomentin el menjar ecològic i socialment just, i la sostenibilitat.

L'adreça del portal web és: <http://ecomenjadors.org/>

menjadors escolars ecològics
material didàctic

Presentació

Diferents escoles de Catalunya estan oferint menjadors ecològics. Per complementar i aprofundir en l'experiència -a demanda dels centres educatius i de la Taula de Treball d'Alimentació Escolar Ecològica- s'ha realitzat aquest material didàctic. Vol oferir a mestres i educadors/es de menjador activitats per realitzar a l'aula i a l'espai de menjadors, i promoure la coimplicació i la realització d'iniciatives comunitàries que fomentin el menjar ecològic i socialment just, i la sostenibilitat.

Ha estat coordinat i dirigit per l'Àrea de Educació d'[Entrepobles](#) i realitzat per [Educació per a l'Acció Crítica](#) (EdPAC).

Col·laborant amb el Sud des de l'escola?
Educar d'una altra manera?

Informació per a mestres, ed. de menjador i famílies

Activitats educatives ▶

Trànsits ▶

Altres activitat

Avaluació

Compta amb el suport de:

 Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament **Ajuntament de Barcelona**

Correcció d'estil i ortogràfica: Pol Ribas i Díaz i Alba López i Artés.
Il·lustracions conte de la Cuca: Sol Corradi
Disseny i web: EdPAC

Material 44:

Concretament, dins de l'apartat de **Activitats educatives** hi podeu trobar una secció dedicada a Material Educatiu diferenciant per **cursos** (educació infantil / cicle inicial / cicle mitjà / cicle superior), espais (aula / menjador) i per **temes** (grans superfícies vers la botiga de barri o mercat; agricultura industrials vers l'agricultura ecològica; aliments tot l'any i de lluny vers aliments de temporada i locals; Comerç de transnacionals vers el comerç just).

Dins de l'apartat **Trànsits** trobareu propostes educatives de relació entre dos espais que van més enllà de l'educació formal curricular de l'aula. Inspirats en propostes metodològiques participatives busquen la transformació individual, de grup i comunitària.